nefyto

nefytobulletin

jaargang 24 #02 – juni 2018

Reuring in het Europese toelatingsbeleid

INVLOED VAN DE POLITIEK GROEIT. WAT ZIJN DE ONTWIKKELINGEN?

PAGINA 2

Biostimulanten in opmars

STERK GROEIENDE MARKT, EUROPESE WETGEVING KOMT ERAAN

PAGINA 3

Glastuinbouw, gewasbescherming en duurzaamheid

IMPRESSIE WERKBEZOEK TWEEDE KAMERLID MAURITS VON MARTELS

PAGINA 4

Rubriek Visie en Ambitie

NEFYTO-VOORZITTER CARLOS NIJENHUIS OVER DE PIJLER VERNIEUWEND

PAGINA 5

Kort nieuws

VORDERINGEN TRACKING & TRACING, EXTRAPOLATIE SIERTEELT EN MEER

PAGINA 6

Reuring in het Europese toelatingsbeleid

MEDE DOOR GROEIENDE INVLOED VAN DE POLITIEK

In het Europese toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen zijn de afgelopen tijd diverse ontwikkelingen veel in het nieuws. Bijvoorbeeld de verlenging van de goedkeuring van glyfosaat. En ook de beperkingen in de goedkeuring van drie neonicotinoïden en enkele andere stoffen. En zijn er ook andere ontwikkelingen, mede door een steeds sterkere invloed van de politiek. Waar leidt dit toe? Wat speelt er nog meer op dit moment? Een overzicht van de laatste ontwikkelingen.

In het nieuws

De regels voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen zijn in belangrijke mate op Europees niveau vastgesteld. Met daarin een duidelijke rol voor Europese instellingen en voor de lidstaten. Eén van die Europese instellingen is EFSA, de European Food Safety Authority.
De laatste tijd is het Europese toelatingsbeleid regelmatig in het nieuws geweest. Zo was er veel aandacht voor glyfosaat, een actieve stof in diverse onkruidbestrijdingsmiddelen. Eind 2017 heeft de Europese Commissie besloten om de toelating van glyfosaat met vijf jaar te verlengen. Verder zijn aan het gebruik van middelen met drie stoffen uit de neonicotinoïdengroep aanzienlijke beperkingen opgelegd. Daarnaast is er nog een aantal andere ontwikkelingen, die hier toegelicht worden.

Goedkeuring stoffen: wetenschap én politiek

Voor de toelating van een middel op lidstaatniveau is het nodig dat de actieve stof is goedgekeurd door de Europese Unie. In de afgelopen 25 jaar hebben de Europese Commissie, EFSA en de lidstaten een herbeoordeling uitgevoerd van alle stoffen die in Europa als gewasbeschermingsmiddel worden gebruikt. Het aantal actieve stoffen is mede hierdoor met vijftig procent gedaald. Er waren meer dan duizend actieve stoffen, nu zijn er nog zo'n 500 beschikbaar. Daarvan bestaat ongeveer 25 procent uit micro-organismen, feromonen en plantenextracten, die als laag-risico stoffen worden beoordeeld.
De genoemde herbeoordeling is gedaan op basis van een wetenschappelijke beoordeling van het toelatingsdossier. Voorheen was het goedkeuringsbesluit van actieve stoffen een min of meer formele bevestiging van de voorafgaande wetenschappelijke beoordeling. Nu is het in een aantal gevallen een besluit waarover ook de politiek zich uitspreekt, inclusief de nationale parlementen. De uitkomst van de onafhankelijke wetenschappelijke risicobeoordeling is daarbij niet altijd leidend. Dit tot frustratie van de bedrijven die kostbare investeringen hebben gedaan in het onderzoek dat de basis voor deze risicobeoordeling vormt.

REFIT door Europese Commissie

Eind 2017 is de Europese Commissie gestart met de Regulatory Fitness and Performance Programme (REFIT) van de Toelatingsverordening 1107/2009 en de Residuverordening 396/2005. Uit deze evaluatie moet blijken of de doelstellingen van de wetgeving op een doeltreffende en efficiënte manier worden bereikt, met het bestaande wettelijke instrumentarium. Voor de REFIT maakt de Europese Commissie onder meer gebruik van bestaande evaluaties en externe consultaties. Verschillende stakeholders hebben de enquête van de Europese Commissie ingevuld, waaronder Nefyto. In lijn met het standpunt van haar Europese koepelorganisatie ECPA heeft Nefyto gepleit voor:
- Verdergaande harmonisatie in de evaluatie van zowel actieve stoffen als van de middelen die deze stoffen bevatten.
- Het vereenvoudigen van de excessief complexe regelgeving.
- Efficiënter maken van de procedures voor evaluatie en besluitvorming.
- Het hanteren van een robuuste wetenschappelijke beoordeling, gebaseerd op een risicobeoordeling en niet op basis van geïdentificeerde gevaarseigenschappen van een stof.

PEST Committee vanuit Europees Parlement

De vernieuwde goedkeuring van de actieve stof glyfosaat is op veel niveaus uitvoerig bediscussieerd. Terugkijkend op deze discussies was dit voor het Europees Parlement aanleiding om een speciale Commissie Toelatingsprocedure van de Unie voor pesticiden in het leven te roepen, kortweg PEST Committee. Een meerderheid in het Europees Parlement was namelijk bezorgd over de beoordeling van glyfosaat. Daarbij speelt met name de vraag of er wel een onafhankelijke, objectieve en transparante beoordeling heeft plaatsgevonden.
Het werk van de PEST Committee bestaat uit het analyseren en beoordelen van de huidige procedures en het doen van aanbevelingen. Diverse belanghebbenden worden door de PEST Committee gehoord. Daaronder ook de toelatinghouders, vertegenwoordigd door ECPA.
ECPA heeft onder meer naar voren gebracht dat de huidige procedures inefficiënt en onvoorspelbaar zijn. Deze twee factoren maken het voor bedrijven erg moeilijk om te functioneren binnen het systeem en om te investeren in de toekomst. Het herstellen van het maatschappelijk vertrouwen in het toelatingssysteem wordt door ECPA als grootste uitdaging gezien. De PEST Committee heeft een mandaat voor negen maanden en zal naar verwachting eind 2018 haar rapport opleveren.

Stimuleren laag-risico stoffen

Het stimuleren van laag-risico stoffen wordt gezien als één van de manieren om verduurzaming van gewasbescherming te versnellen. In 2017 zijn door de EU de criteria voor laag-risico stoffen vastgesteld. De Nederlandse overheid heeft zich in de EU ook sterk ingezet om het aanbod van laag-risico stoffen en laag-risico middelen te vergroten en geïntegreerde gewasbescherming te bevorderen.
Als volgende stap wordt verwacht dat de Europese Commissie vóór de zomer een lijst van potentiële laag-risico stoffen zal publiceren. Met deze lijst wordt een indicatie gegeven welke bestaande actieve stoffen zeer waarschijnlijk de status laag-risico krijgen na de verplichte, periodieke herbeoordeling. De lijst kan bijvoorbeeld worden gebruikt bij duurzaamheidsprojecten om het gebruik van laag-risico middelen te stimuleren, mits de middelen in het betreffende land ook daadwerkelijk een toelating hebben. Verder geldt dat alleen gewasbeschermingsmiddelen die 'zijn toegelaten als gewasbeschermingsmiddel met een laag risico overeenkomstig Verordening 1107/2009' als zodanig mogen worden aangeprezen. Dat geldt niet alleen voor reclame-uitingen, maar ook voor de vermelding ervan op het etiket.

Biostimulanten op weg naar Europese wetgeving

REGULERING EN AFBAKENING BELANGRIJK

Een biostimulant helpt de plant om voedingsstoffen efficiënt te gebruiken of beter bestand te zijn tegen abiotische stress. Ook kan een biostimulant de kwaliteit van het geoogst product verbeteren. De laatste jaren laat de afzet van producten die als biostimulant op de markt worden gebracht een sterke groei zien. Tegelijk zijn er veel vragen over onder meer regelgeving, afbakening, veiligheid en claims inzake werkzaamheid.

Een sterk groeiende markt

Biostimulanten kunnen een waardevolle aanvulling zijn op gewasbeschermingsmiddelen. Boeren hebben zo meer producten die hen helpen om hun teelt tot het gewenste resultaat te brengen en om Integrated Pest Management (IPM) te realiseren. Er worden nog steeds nieuwe biostimulanten ontwikkeld en er wordt veel verwacht van deze producten.
Dat uit zich onder meer in een sterk groeiende markt van biostimulanten. Die laat een jaarlijkse groei zien van ruim tien procent, wat naar verwachting tot 2022 doorgaat. De schattingen over de EU markt van producten die als biostimulant worden verkocht, lopen uiteen van een half miljard tot één miljard euro. Van de Nederlandse markt zijn geen cijfers bekend.

Goede regulering is noodzaak

Het is wel zaak dat biostimulanten goed gereguleerd worden. Dat gaat ook gebeuren. Ze kennen nu nog een vrije markt, maar rond 2020 zal dat veranderen. Want naar verwachting zijn biostimulanten vanaf dan geregulleerd in de Europese meststoffenverordening. Dat is al gauw en er moet nog veel werk worden verzet voor de nadere uitwerking ervan. Een element daarin is een duidelijke afbakening van deze producten. Dat is belangrijk, omdat er anders 'grensconflicten' ontstaan tussen gewasbeschermingsmiddelen (met hun eigen wetgeving) en biostimulanten. Ook werkzaamheid en veiligheid zijn een issue.

Afbakening helder, toch discussie

In de Europese definitie van een biostimulant (afkomstig uit de concept-verordening) staat omschreven wat hij doet, maar ook wat hij niet doet. In het kort: een biostimulant stimuleert de voedingsprocessen van een plant, ongeacht het gehalte aan nutriënten van het product. Dat laatste geeft aan dat de biostimulant niet zelf de plant voedt, zoals een 'gewone' meststof dat doet. Verder geldt dat een biostimulant geen ziektes of plagen bestrijdt. Want zodra dit als effect wordt geclaimd, is het een gewasbeschermingsmiddel en valt het product onder de Europese gewasbeschermingsverordening 1107/2009. En voor Nederland onder de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.
Deze afbakeningen zijn in principe helder, maar roepen desondanks discussie op. Dat bleek onder meer tijdens een themabijeenkomst van de Koninklijke Nederlandse Plantenziektekundige Vereniging (KNPV), die eind mei in Wageningen plaatsvond (zie bijgaande foto). Deze bijeenkomst begon met een presentatie door Aad Termorshuizen (onafhankelijk adviseur), waarna een levendige discussie volgde.

Wat is een biostimulant?

De voorlopige Europese definitie van een biostimulant luidt: Een biostimulant voor planten is een bemestingsproduct met CE-markering dat de voedingsprocessen van een plant stimuleert onafhankelijk van het gehalte aan nutriënten van het product, met als enige doel één of meer van de volgende eigenschappen van de plant te verbeteren:
(1) de efficiëntie van het gebruik van voedingsstoffen,
(2) de toleranties voor abiotische stress, of
(3) de kenmerken in verband met de kwaliteit van het gewas.
Biostimulanten kunnen worden onderverdeeld in twee groepen. De eerste groep zijn biostimulanten op basis van micro-organismen, bijvoorbeeld bacteriën. De tweede groep zijn stoffen op basis van organisch materiaal en stoffen op basis van anorganisch materiaal (bijvoorbeeld silicium en seleen). Het aantal verschillende biostimulanten is aanzienlijk en loopt in de honderden, misschien wel meer dan duizend.
Een bekend voorbeeld van een biostimulant die bijdraagt aan efficiënt gebruik van voedingsstoffen is het bacteriegeslacht Rhizobium. Deze bacteriën binden stikstof, die ten goede komt aan de plant. Mycorrhiza schimmels kunnen een bijdrage leveren aan het verminderen van abiotische stress, waaronder droogte en verzilting. En biostimulanten op basis van aminozuren kunnen een positief effect hebben op de kwaliteit van een (siertteelt)product.

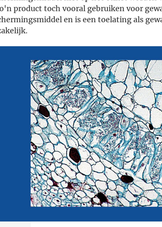

JO OTTENHEIM, NEFYTO:

'Maak scherp onderscheid tussen biostimulant en gewasbeschermingsmiddel'

Biostimulanten vallen straks onder de Europese meststoffenwetgeving. Het zijn per definitie geen gewasbeschermingsmiddelen. Die kennen hun eigen wetgeving: op Europees niveau is dat Verordening 1107/2009 en in Nederland is dat de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Nefyto-secretaris Jo Ottenheim (foto) benadrukt dat die grens scherp getrokken moet worden: "De wetgeving voor gewasbeschermingsmiddelen is duidelijk: claims over het beschermen van planten of plantaardige producten vallen natuurlijk onder de Verordening. Maar de Verordening is ook van toepassing op middelen die levensprocessen van planten beïnvloeden 'voor zover het niet gaat om nutritieve stoffen'. En naast de nutritieve stoffen worden straks ook de biostimulanten uitgezonderd bij de definitie van een gewasbeschermingsmiddel."
Het standpunt van Nefyto is duidelijk, zegt Jo Ottenheim: "Het kan niet zo zijn dat biostimulanten die een (al dan niet verborgen) gewasbeschermingsclaim hebben straks worden verkocht als biostimulant, om zo de risicobeoordeling en investering in toelatingsonderzoek te omzeilen. De wetgeving is helder. Het is van belang dat die goed wordt nageleefd en gehandhaafd."
De Nederlandse overheid deelt dit standpunt, hetgeen blijkt uit het BNC-fiche van de minister van Buitenlandse Zaken. 'Nederland zal benadrukken dat er een helder onderscheid komt tussen gewasbeschermingsmiddelen en biostimulanten', zo staat in het BNC-fiche. "Verder pleit Nefyto voor goede handhaving en controle", aldus Jo Ottenheim.

'De wetgeving is duidelijk: claims over het beschermen van planten of plantaardige producten vallen onder de Europese gewasbeschermings verordening'

Jo Ottenheim, Nefyto

Dual use, hoofdwerking en nevenwerking

Elders in dit artikel wordt uiteengezet dat een biostimulant geen gewasbeschermingsmiddel is en dat de Nederlandse overheid en Nefyto pleiten voor een duidelijk onderscheid in de Europese wetgeving. Bij zogeheten 'dual use' middelen, die een werking hebben als biostimulant en als gewasbeschermingsmiddel, prefereert de claim als gewasbeschermingsmiddel. Bij een geclaimde hoofdwerking als biostimulant mag de nevenwerking als gewasbeschermingsmiddel niet op het etiket worden vermeld. Als boeren en tuinders zo'n product toch vooral gebruiken voor gewasbescherming, is het een gewasbeschermingsmiddel en is een toelating als gewasbeschermingsmiddel ook noodzakelijk.

Vraagtekens bij werkzaamheid sommige biostimulanten

Vanuit verschillende hoeken, waaronder Nefyto, wordt toegejuicht dat er Europese wetgeving komt voor biostimulanten. "Er is veel zogeheten kofferbakverkoop. Ook de informatie op veel etiketten laat te wensen over", schetst onafhankelijk adviseur Aad Termorshuizen (foto) tijdens zijn presentatie voor de KNPV.
Hij constateert dat verschillende wetenschappers vraagtekens zetten bij de werkzaamheid van sommige biostimulanten. Daar staat tegenover dat er ook biostimulanten zijn waarvan de werking duidelijk is aangetoond, ook in de praktijk. Bijvoorbeeld bepaalde soorten Trichoderma (een schimmel), die een groeistimulerend effect hebben.

Micro-organismen, een geval apart

Een biostimulant op basis van micro-organismen mag naar aanleiding van de concept EU-verordening (tot op heden) uitsluitend uit één van de volgende micro-organismen bestaan: Azotobacter spp., Mycorrhizal fungi, Rhizobium spp. of Azospirillum spp. Er is discussie over tot welk niveau een biostimulant met micro-organismen genotificeerd moet worden: familie, geslacht, soort of op stamniveau. Dit vraagstuk staat ook in relatie tot het vraagstuk rond veiligheid voor mens, dier en milieu bij de toepassing van het product (zie hieronder).
Foto: microscopische opname van symbiotische cyanobacteriën in de wortels van een cycaspalm.

Werkzaamheid, een ingewikkelde kwestie

Overigens kan de mate van werkzaamheid van een biostimulant een ingewikkelde kwestie zijn. Een aantal biostimulanten heeft een directe, enkelvoudige werking, die ook aangetoond is. Maar bij een aantal andere biostimulanten ligt het ingewikkelder. Zo zijn er biostimulanten die multiple mechanismen hebben, dus meerdere effecten hebben. Ook zijn er biostimulanten die naast directe effecten ook indirecte effecten hebben. Uit onderzoek is verder gebleken dat producten samengesteld uit verschillende biostimulanten (zogeheten consortia) effectiever kunnen zijn dan een product met één biostimulant. Kortom, de werkzaamheid van een biostimulant(en) bevattend product is niet altijd eenduidig en laat zich soms lastig kwantificeren. Daar komt bij dat de mate van werkzaamheid veelal afhankelijk is van omstandigheden. Vaak geldt: hoe slechter de groeiomstandigheden, hoe groter de werkzaamheid.
Overigens moet de werking van een biostimulant op het etiket worden vermeld, alsook de gewassen waarin het product gebruikt mag worden.

En de veiligheid dan?

Er zijn ook discussies over de veiligheid en daarmee de risicobeoordeling van biostimulanten. Klopt de samenstelling van het product? En als het gaat om micro-organismen: bevat het geleverde product geen ongewenste (en wellicht gevaarlijke) micro-organismen? Nefyto pleit daarom voor een kwaliteitscontrole die vergelijkbaar is met die van gewasbeschermingsmiddelen.

'De informatie op veel etiketten laat te wensen over'

Aad Termorshuizen, onafhankelijk adviseur

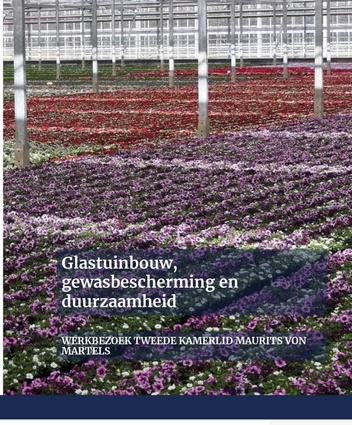

Glastuinbouw, gewasbescherming en duurzaamheid

WERKBEZOEK TWEEDE KAMERLID MAURITS VON MARTELS

Op bezoek bij twee glastuinbouwbedrijven

Kijken in de praktijk is altijd belangrijk. Daarom nodigt Nefyto regelmatig belangstellenden uit voor een werkbezoek. Ditmaal was dat Maurits von Martels, Tweede Kamerlid voor het CDA. Samen met enkele Nefyto- vertegenwoordigers en Helma Verberkt van LTO Glaskracht werden medio april twee glastuinbouwbedrijven in de Noordoostpolder bezocht. Dat waren Tas Paprika in Luttelgeest en Kwekerij Baas in Ens. In een open sfeer werd met de telers gesproken over diverse actuele onderwerpen, waaronder uiteraard gewasbescherming. Duidelijk werd dat de glastuinbouw op dit moment een grote slag maakt in verduurzaming en vergroening.

Maurits von Martels, Tweede Kamerlid

Maurits von Martels is Tweede Kamerlid sinds maart 2017. Daarvoor was hij werkhouder in de gemeente Dalfsen en hij is tevens melkveehouder. Zijn missie is 'meer boerenverstand in de Tweede Kamer brengen'. Voor de CDA- fractie is hij woordvoerder voor onder meer glastuinbouw en gewasbescherming. Tijdens het werkbezoek bleek dat verduurzaming zijn grote belangstelling heeft. Zo sprak hij met de bezochte telers over gewasbescherming, het energievraagstuk en de inzet van arbeidskrachten in de glastuinbouw. ***Op de foto (vlnr): Maritza van Assen (Nefyto), Dieter Baas en Maurits von Martels.***

Tas Paprika

Bij Tas Paprika in Luttelgeest worden rode en gele paprika's geteeld in een 33 hectare groot kassencomplex. Het bedrijf heeft ook een vestiging in het Zuid-Hollandse Zevenhuizen, waar het begonnen is, dat acht hectares meet. De vestiging in Luttelgeest wordt geleid door Onno Tas, de vestiging in Zevenhuizen door zijn broer John Tas.

Kwekerij Baas

Kwekerij Baas in Ens is een ruim 25 hectare groot glastuinbouwbedrijf, dat het hele jaar rond bloeiende planten voor pot en tuin kweekt. Het bedrijf wordt geleid door de broers Dieter en Jarno Baas. Onder de naam 'bloeiende blijmakers' zet het bedrijf zijn producten af bij zo'n duizend afnemers in binnen- en buitenland.

Biologisch en chemisch combineren

Tas Paprika combineert biologische gewasbescherming met chemische middelen. "De chemische middelen hebben we nodig om schoon met een nieuwe teelt te beginnen", zegt Onno Tas. "Daarna zetten we biologische bestrijders in. Plagen als trips, luis en spint laten zich over het algemeen effectief bestrijden met natuurlijke vijanden. Maar in het voorjaar en in de zomer moeten vanwege de warmte de ramen open en wordt de plaagdruk groter. We zijn terughoudend in het spuiten van middelen, maar we hebben de inzet van chemische middelen echt nodig. We monitoren voortdurend op ziekten en plagen. Zo mogelijk zetten we chemische middelen pleksgewijs in."

Groene middelen in opkomst

Bij Kwekerij Baas zijn 'groene' gewasbeschermingsmiddelen duidelijk in opkomst. "Deze zijn wel minder effectief en moeten daarom vaker gespoten worden", zegt Dieter Baas. "Tegelijk wordt het aantal keren dat we een dergelijk middel mogen gebruiken beperkt door de voorschriften op het etiket. We kunnen de ziekten en plagen onder controle houden, maar door de beperkingen wordt het wel lastig." Dieter Baas staat positief tegenover de maximale inzet van biologische middelen. "De glastuinbouw heeft hiertin de afgelopen vijf jaar gigantische stappen gemaakt. Dat betreft met name de voorlopers. Het zou goed zijn om nu een pas op de plaats te maken, om de overige bedrijven de kans te geven die stap ook te maken. Daar ligt een rol voor de overheid."

HELMA VERBERKT, LTO GLASKRACHT:

'Duidelijke tendens naar duurzaamheid'

Helma Verberkt van LTO Glaskracht (links op de foto) ziet in de glastuinbouw een duidelijke tendens naar duurzaamheid. "Het is destijds aangezet door een 'wake-up call' vanuit de NGO's en de samenleving. Die is goed geweest, want die heeft een duidelijke omslag in het denken en doen van de telers bewerkstelligd. Sterker nog, van de hele keten. We zien ook dat het nu van binnenuit komt, de sector wil het zelf. Het is nu een kwestie van een kader zoeken om de verduurzaming door te zetten. Hoe kunnen we de vergroening versnellen? Hoe houden we een level playing field? Het is goed om te horen dat Maurits von Martels dit als Tweede Kamerlid wil ondersteunen."

MARITZA VAN ASSEN, NEFYTO:

'Geïntegreerd is nu de norm'

"Het is goed om te zien dat de geïntegreerde teeltwijze de norm is geworden in de glastuinbouw", zegt Maritza van Assen, directeur van Nefyto. "Daarbij is duidelijk dat een breed en effectief pakket chemische en biologische middelen noodzakelijk blijft voor de toepassing van Integrated Pest Management (IPM). Bij een optimale toepassing van IPM neemt de teler meer risico's op het gebied van aantasting van zijn gewas. Het is belangrijk om aan de politiek te laten zien dat gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar moeten zijn om in het biologisch systeem te kunnen bijsturen. Helaas staat het effectief middelenpakket onder druk, veelal juist door politieke keuzes."

Bovenwettelijke eisen vanuit keten

Hoe staan de telers tegenover de bovenwettelijke eisen ten aanzien van gewasbescherming vanuit de afnemers, zoals de retail? "Voor ons telers brengt het geen plus, er staan geen extra inkomsten tegenover", zegt Onno Tas. "Het is slechts een voorwaarde om te mogen leveren."
Dieter Baas constateert dat de keten steeds meer gaat dicteren. "Het gaat bij ons om sierteelt. Wij leveren altijd de hele plant. Biologische bestrijding houdt in dat we werken met beestjes. Maar onze afnemers en hun klanten willen in de door ons geleverde producten absoluut geen beestjes zien. Het is voor ons erg lastig om én een schoon product te leveren én zo biologisch mogelijk te telen. Maar de retail eist dit wel."

Nefyto Visie en Ambitie

Eind 2016 heeft Nefyto haar visie en ambitie gepresenteerd: Duurzaam en helder naar de toekomst. De vier pijlers van de ambitie zijn Vernieuwend, Verantwoord, Verbindend en Verhelderend.

Carlos Nijenhuis

Vernieuwend op meerdere fronten

"De pijler Vernieuwend is sterk verbonden aan innovatie. En innovatie is de core business van de gewasbeschermingsbedrijven. Dat is altijd al zo geweest", zegt Carlos Nijenhuis, Country Manager Netherlands bij Nefyto-deelnemer Certis en voorzitter van Nefyto.

Innovatie betreft onder meer de ontwikkeling van nieuwe producten. De afgelopen decennia heeft hierin een accentverschuiving plaatsgevonden, legt Carlos Nijenhuis uit. "Het aantal bedrijven dat actieve stoffen voor gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelt, is sterk afgenomen en telt wereldwijd nog maar een beperkt aantal bedrijven. Ook zien we dat, mede door het strenge toelatingsbeleid, het aantal actieve stoffen terugloopt. Maar met één actieve stof kun je een veelvoud aan verschillende middelen ontwikkelen. Er zijn legio mogelijkheden om formuleringen te maken met één of meerdere actieve stoffen als ingrediënt. Dat gebeurt dan ook, waardoor het aantal middelen, formuleringen en toepassingen toeneemt. Ook het aantal bedrijven dat dit doet, is sterk gegroeid."

Drie niveaus van innovatie

Het gaat hier dus om twee niveaus van innovatie: het ontwikkelen van actieve stoffen en het op basis daarvan ontwikkelen van gewasbeschermingsmiddelen. Dan is er nog een derde niveau van innovatie: de toepassing van de middelen. "Denk hierbij vooral aan precisielandbouw. Dit is de toepassing van moderne technologieën om een gewasbeschermingsmiddel precies daar te krijgen waar het nodig is. En te voorkomen dat het niet terechtkomt waar het niet nodig of zelfs ongewenst is, zoals buiten het perceel, in het oppervlaktewater en in de lucht. Zo kunnen telers met zo weinig mogelijk middel en een zo laag mogelijke milieubelasting een optimaal effect realiseren."
Carlos Nijenhuis benadrukt nog eens dat het de Nefyto-deelnemers niet gaat om het verkopen van zoveel mogelijk middelen. "Het juiste middel op de juiste plaats. En de meest efficiënte toepassing geeft het hoogste ketenrendement. Daar gaat het om."
Nefyto-deelnemers en hun moederbedrijven zijn actief op alle drie niveaus van innovatie. "Naast het ontwikkelen van nieuwe actieve stoffen en middelen, zorgen zij er tegelijk voor dat bestaande middelen blijven voldoen aan de nieuwste toelatingseisen. Dat gebeurt bijvoorbeeld door formuleringen aan te passen. Dit doen zij ook proactief, dus zonder dat dit wettelijk vereist is."

Verduurzaming

De pijler Vernieuwend is onlosmakelijk verbonden met verduurzaming, stelt Carlos Nijenhuis. "Op meerdere manieren. Zo zien we dat de Nefyto-deelnemers steeds meer nieuwe biologische middelen op de markt brengen. De laatste jaren meer dan nieuwe chemische middelen. Een ontwikkeling waarvan veel partijen vinden dat dit niet snel genoeg kan gaan. Maar ook biologische middelen moeten veilig kunnen worden toegepast. Dus gelden ook voor deze middelen strenge eisen en is er dus uitgebreid toelatingsonderzoek nodig. Dat kost nu eenmaal tijd."
Carlos Nijenhuis beklemtoont dat hij, net als landbouwminister Carola Schouten, de term 'laag-risico middelen' prefereert boven de veelgebruikte term 'groene middelen'. "Het gaat niet zozeer om de oorsprong van een middel, maar om het risico ervan voor mens, dier en milieu. Dit moeten we blijven uitleggen", pleit Carlos Nijenhuis. "Er zijn bijvoorbeeld chemische middelen met een lager risicoprofiel dan sommige biologische middelen."

Nefyto-voorzitter Carlos Nijenhuis:

"We zien dat de Nefyto-deelnemers steeds meer nieuwe biologische middelen op de markt brengen."

AGRO CLOSER
STICHTING AGRO CLOUD SERVICES

OPRICHTING STICHTING AGROCLOSER

In de vorige uitgave van het Nefyto Bulletin werd de samenwerking tussen Nefyto en Agrodis uiteengezet op het gebied van tracking & tracing van gewasbeschermingsmiddelen. Inmiddels is de stichting Agro CloSer opgericht, waarin deze samenwerking is ondergebracht. De bestuursleden van Agro CloSer zijn Leen de Regt en Ronnie Kuijs (namens Agrodis) en Wytse Buma en Han Rupert (namens Nefyto).

IN MEMORIAM JACQUES HORSTEN

Op 6 juni jongstleden overleed Jacques Horsten, aanvankelijk werkzaam bij Luxan en later bij Belchim. Hij vertegenwoordigde Belchim langere tijd in het algemeen bestuur van Nefyto. Daarnaast was Jacques Horsten een aantal jaren secretaris van de Koninklijke Nederlandse Plantenziekenkundige Vereniging (KNPV). Ter gelegenheid van het 125-jarig jubileum van de KNPV schreef hij de prachtige kroniek 'Het verleden van onze toekomst' over 125 jaar plantenziektenkunde in Nederland. Jacques Horsten werd benoemd tot erelid van de KNPV.

EXTRAPOLATIE IN DE SIERTEELT

Het Ctgb en de NVWA hebben een nieuwe werkwijze vastgesteld voor de extrapolatie van gewasbeschermingsmiddelen in sierteeltgewassen. Dit is vastgelegd in het 'Extrapolatiedocument werkzaamheid en fytotoxiciteit sierteelt'. Het nieuwe document beschrijft de mogelijkheden om, vanuit bestaande studies over de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in andere teelten, te extrapoleren naar sierteeltgewassen. Dit betekent echter niet dat een gewasbeschermingsmiddel direct naar een andere teelt geëxtrapoleerd kan worden. De toelatinghouder dient eerst een wijzigingsaanvraag in te dienen bij het Ctgb. Vervolgens bepaalt het Ctgb of de extrapolatie wordt goedgekeurd en toegelaten.

Nederlandse Akkerbouw Vakbond NAV

25 JAAR NAV: 'Stop met emotie bij discussie over gewasbeschermingsmiddelen'

In aanwezigheid van landbouwminister Carola Schouten vierde de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV) op 2 juni 2018 haar 25-jarig bestaan. De minister gaf aan te willen inzetten op geïntegreerde gewasbescherming en daarvoor een snellere en betere toelating van laag-risico middelen te willen realiseren. "De sector mag mij hierop aanspreken." NAV-voorzitter Teun de Jong oogstte applaus uit de zaal met zijn oproep te stoppen met emotie bij de discussie over gewasbeschermingsmiddelen.

C O L O F O N

NEFYTO BULLETIN 2 –– JUNI 2018 –– JAARGANG 24

Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Het bulletin wordt kosteloos toegezonden aan personen en organisaties die op enigerlei wijze betrokken zijn bij gewasbescherming in Nederland. Nefyto Bulletin verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1800.

REDACTIE

Adres Nefyto, Hogeweg 16 –– Postbus 80523, 2508 GM Den Haag –– **Telefoon** (070) 750 31 00 –– **Mail** nefyto@nefyto.nl –– **Website** www.nefyto.nl –– **Twitter** @nefytoNL

TEKST EN REALISATIE

Fred Meijer tekst & redactie, Doetinchem

ONTWERP EN LAY-OUT

Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen

FOTOGRAFIE

Maritza van Assen, Fred Meijer, KNPV, Shutterstock, Helma Verberkt

VERSPREIDING

Controlled circulation / ISSN 1382-3833 –– Afmelden voor het Nefyto Bulletin kan per e-mail: nefyto@nefyto.nl of telefonisch: (070) 750 31 51 –– Het Nefyto Bulletin wordt ook digitaal verspreid. Aanmelden kan via het aanmeldformulier op de website: www.nefyto.nl